

slige Apoteker tillige kunne forvente allernaadigst Sanktion paa Privilegiets Erhvervelse, naar de paa en fuldkommen tilfredsstillende Maade godtgøre, at de ere i Besiddelse af den til Apotekets Drift fornødne Duelighed.“ Jeg understreger, at dette første Afsnit vedrører alene Salgsretten, d. v. s., at der gives de Apotekere, der sidder med reelle Privilegier, Ret til at sælge paa en saadan Maade, at Køberne kan være sikre paa at faa Privilegium paa fremtidig Drift af Apoteket. Men nu kommer der et „aber“, noget, der trækker fra: „men ligesom det er en Selvfølge, at der ved Medicinaltakstens Bestemmelse ikke bør tages Hensyn til, at de ældre Apotekere have tilkøbt sig Rettigheden til at drive Næringen, saaledes skal heller intet ældre eller nyere Apotekerprivilegium være hinderligt i at bevilge flere nye Apotekers Anlæg, hvor det offentlige Tarv maatte gøre saadant tilraadeligt“. Heri ligger i Virkeligheden en Sikkerhedsventil for Samfundet, idet man, hvis disse Privilegiehavere misbruger Situationen, kan hindre dem, straffe dem, holde dem nede, dels ved at sætte Medicinaltaksterne ned, dels ved at lægge nye Apoteker omkring i Egnen. Rigsdagens Stilling, eller jeg maa vel sige Rigsdagens Flertals Stilling, overfor dette Spørgsmaal har gennem mange Aar været den, at en Afløsning burde finde Sted. Det har fundet Udtryk til forskellig Tid og paa forskellige Steder, senest har det fundet Udtryk i den Betænkning, som Medicinalkommissionen har afgivet om Apotekervæsenet. Medicinalkommissionen siger herom i Betænkningens Side 9: „Med Hensyn til dette“ — altsaa Afløsningsspørgsmaalet — „indskrænker man sig da til at forbeholde sig senere at vende tilbage dertil, hvis der maatte frembyde sig Muligheder for at bringe i Forslag en Løsning, der kan anses for hensigtsmæssig og praktisk gennemførlig“. Man vil altsaa se, at man har forbeholdt sig at komme tilbage til Sagen, naar Øjeblikket maatte være gunstigt. Den Hindring, der altid har frembudt sig, er Pengene. Man er kommet til saa store Beløb, at de, der har Ansvaret, stadig er vejet tilbage, naar der er blevet Spørgsmaal om at skaffe disse Penge. Medicinalkommissionen har vurderet det Beløb, det drejer sig om, til ca. 18 Mill. Kr.

Naar man nu skal overveje, hvad der kan gøres, og hvad der har været Grunden til, at man er kommet i den vanskelige Situation, som man nu paa en Maade er i, vender Tanken sig uvilkaarligt til Fortiden, hvor jeg mener, der er Synder,

som man kan bebrejde vore Forfædre. Som jeg allerede antydede før, er det mig ganske ufatteligt, at man i 1895 har kunnet lave den Ordning, hvorved man lægger en Afgift alene paa de personlige Privilegier, med det Resultat, at de reelle Privilegier er fri og faar omtrent dobbelt Fortjeneste, hvad der giver sig Udslag i — i alt Fald hvis man ved Afløsningen vil regne med den Indtægt, som de reelle Privilegier har haft —, at Afløsningssummen bliver langt højere, end den ellers vilde have været, med andre Ord, man skader ogsaa paa dette Punkt Statens Interesser, ligesom man skader Medicinforbrugernes Interesser. Endvidere forekommer det mig, at man har forsyndet sig mod Afløsningstanken ved ikke i større Omfang, end Tilfældet er, at have benyttet den Adgang, som Sundhedsstyrelsen har til at lægge nye Apoteker ved Siden af de eksisterende reelle Privilegier. Hvis det er rigtigt, og jeg forudsætter, det er rigtigt, at man gennem Tiderne har betalt 2—3—4—500 000 Kr. for et reelt Privilegium, i hvilken Sum maaske nok er medregnet Bygninger, Inventar, Varelager og saa fremdeles, forekommer det mig at være Bevis for, at der kunde have levet langt flere Apoteker af Omsætningen, end Tilfældet har været, og man vilde ved Oprettelsen af konkurrerende Apoteker have gjort det lettere at naa til en Ordning af Spørgsmaalet: de reelle Privilegier.

Jeg sagde før udtrykkelig, „hvis“ Aarsfortjenesten skal være Udgangspunktet for den Afløsning, man en Gang maa komme til; jeg mener nemlig ikke, den bør være Maalestok for Apotekernes berettigede Krav. Man maa paa den anden Side ikke glemme, hvad jeg allerede har nævnt, at nye Apoteker kan oprettes til Skade for de bestaaende, at Staten kan ansætte lavere Priser, at Staten kan lægge Afgifter ogsaa paa de reelle Privilegier, og at Staten endelig kan lade Salget af flere Varer gaa over til fri Handel. Man har her en Række Punkter, hvor Staten alene er bestemmende, saa at man kan fremkalde en Række Muligheder overfor de reelle Privilegiehavere, der maatte være for fordringsfulde, naar det kommer til en Forhandling. Min Opfattelse er altsaa denne, at den omdisputerede Salgsret ikke bør ses paa Basis af, hvad Salgsobjektet hidtil har givet, men paa Basis af, hvad det i Fremtiden kan give. Der vil sikkert fremkomme en langt lavere Vurdering end den tidligere, naar Staten forud har erklæret sig beslut-